

Назив предмета:

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Годишњи фонд часова:

36

Разред:

Седми

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толератном дијалогу, уз уважавање других религијских искуства и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искуства и достигнућа човечанства.

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса. 	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са садржајем програма и начином рада 	<p>Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном</p>

<p style="text-align: center;">II – БОГОПОЗНАЊЕ</p> <p>2. Процес сазнавања</p> <p>3. Личносно познање</p> <p>4. Познање Бога</p> <p>5. Бог је један, али није сам</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подстаћи ученике да преиспитају свој однос према знању и учењу; • Кроз очигледне примере и експерименте објаснити ученицима три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); • Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; • моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања • моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; • моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; • моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Процес сазнав • ања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство • Личносно познање, упознавање кроз љубав • Познање Бога • Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух) 	<p>животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p><u>Врсте наставе</u></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (34 часова) • практична настава (2 часа)
--	---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити ученицима да нам Христос открива Бога као Свету Тројицу; • Развити код ученика свест о љубави као темељу заједнице. 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; • бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима. 		<p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;
<p>III – ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ</p> <p>6. Сабори као израз јединства Цркве</p> <p>7. Васељенски сабори</p> <p>8. Символ вере</p> <p>9. Богочовек Христос</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Указати ученицима на Саборе као израз јединства Цркве; • Објаснити појмове јереси и догмата; • Пружити ученицима основно знање о историјском контексту настанка Символа вере; • Развијање свести ученика о значају и месту Символа вере у Крштењу и Литургији; • Пружити ученицима основ за разумевање основне истине о Тајни Богочовека Христа; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; • бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; • умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека; 	<ul style="list-style-type: none"> • Сабори као израз јединства Цркве • Васељенски сабори • Символ вере • Христос је истинити Бог и истинити Човек 	<p><u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току

<p style="text-align: center;">IV - СВЕТОТАЈНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ</p> <p>10. Светотајински живот Цркве</p> <p>11. Света Литургија – светајна Цркве</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пружити ученицима основ за разумевање да се кроз учешће у Светим Тајнама Цркве наш живот и сви његови елементи узводе у личносни однос са Богом; • Пружити ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) • моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; 	<ul style="list-style-type: none"> • Светотајински живот Цркве • Света Литургија као светајна Цркве • Свете Тајне Крштења и Миропомазања • Света Тајна Исповести 	<p>реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
--	--	--	--	--

<p>12. Свете Тајне Крштења и Миропомазања</p> <p>13. Света Тајна Исповести</p> <p>14. Света Тајна Брака</p> <p>15. Монашка заједница</p> <p>16. Света Тајна Рукоположења</p> <p>17. Молитвословља Цркве</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање свести ученика о неопходности личног учествовања у светотајинском животу Цркве. 	<ul style="list-style-type: none"> • знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); • моћи да препозна своју службу у Цркви; • моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) • бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве; 	<ul style="list-style-type: none"> • Света Тајна брака (слика Христа и Цркве) • Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) • Света Тајна Рукоположења • Молитвословља Цркве 	<ul style="list-style-type: none"> • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонована наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
---	---	---	---	--

<p>V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ</p> <p>18. Света браћа Кирило и Методије</p> <p>19. Свети Сава</p> <p>20. Срби светитељи</p> <p>21. Крсна слава и обичаји</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити ученицима значај мисионарске и просветитељске делатности Свете браће и Светог Саве; • Указати ученицима кроз примере српских светитеља на значај стицања хришћанских врлина; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; • моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; • бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; 	<ul style="list-style-type: none"> • Света браћа Кирило и Методије • Свети Сава • Срби светитељи (вероучитељ ће на више часова описати живот и подвиге неколико светитеља Српске Цркве по избору: <ul style="list-style-type: none"> - Света лоза Немањића 	<p><u>Евалуација наставе</u></p> <p>Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;
--	---	--	--	--

22. Српска црквена баштина	<ul style="list-style-type: none"> • Указати ученицима на историјски пут Српске Цркве кроз житија изабраних светитеља; • Подстаћи ученике да развију доживљај Крсне славе као молитвеног прослављања Бога и светитеља; • Развити код ученика свест о важности неговања традиције и обичаја (Крсна слава, литије, храмовне и градске славе); • Пружити ученицима могућност да сагледају улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета. 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља • моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; • бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију • бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине. • моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 7. разреду. 	<ul style="list-style-type: none"> - Св. цар Лазар - Св. Василије Острошки - Св. Николај Жички и Охридски - Св. Петар Цетињски - Св. Вукашин из Клепаца) • Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...) • Српска црквена баштина 	<p><u>Оцењивање</u></p> <p>Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; <p><u>Оквирни број часова по темама</u></p> <p>Увод – 1</p> <p>Богопознање – 5</p> <p>Јединство Цркве Христове – 7</p> <p>Светотајински живот Цркве – 11</p> <p>Српска Црква кроз векове – 10</p> <p>Евалуација – 1+1</p>
-----------------------------------	---	---	--	---

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Физика
6. Ликовна култура
7. Музичка култура
8. Грађанско васпитање
9. Техника и технологија